

KOULUTUS KEHITYSYHTEISTYÖN JA -POLITIIKAN KÄRKITAVOITTEEKSI

Toimenpidesuosituksia

VISIO: Suomi osallistuu pitkäjänteisesti maailmanlaajuisen oppimisen kriisin ratkaisemiseen nostamalla koulutussektorin painopisteeksi kehitysyhteistyössä ja -politiikassa. Kehitysyhteistyön rahoitusta ja resursseja lisätään merkittävästi opetussectorille. Myös muita kansallisia toimenpiteitä ja resursseja on kohdennettava tähän tarkoitukseen. Yhteistyötä alan eri toimijoiden välillä Suomessa tuetaan ja yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen ja kehitysrahoituslaitosten kanssa vahvistetaan.

Työryhmä kehitysmaita tukevan opetusalan yhteistyön tiivistämiseksi Suomen vastauksena globaaliin oppimisen kriisiin

Työryhmän tavoite, toimikausi ja jäsenet

Ulkoministeriö asetti 24.10.2018 työryhmän kehitysmaita tukevan opetusalan kansainvälisen yhteistyön tiivistämiseksi Suomen vastauksena globaaliin oppimisen kriisiin. Elokuussa 2018 julkistetun selvityksen Stepping Up Finland's Global Role in Education pohjalta työryhmän tehtäviksi asetettiin vision ja selkeiden tavoitteiden laatiminen yhteistyön tiivistämiseksi eri toimijoiden kesken.

Työryhmän toimikaudeksi asetettiin 25.10.2018-15.2.2019, ja jäseniksi kutsuttiin viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja korkeakoulujen ja koulutusvientiohjelman edustajat:

puheenjohtaja: Johtava asiantuntija Tuula Yrjölä, UM

sihteeri: virkamiessihteeri Anu Korppi, UM

jäsenet: Jussi Karakoski, kehityspolitiikan neuvonantaja, UM (varajäsen Sanna Takala, UM); Satu Pehu-Voima, kehityspolitiikan neuvonantaja, UM; Jaana Palojärvi, Kansainvälisten asiain johtaja, OKM; Juha Ketolainen, Opetushallitus; Lauri Tuomi, Education Finland, Opetushallitus (varajäsen: Arto Tenhunen, Soprano); Pauliina Savola, FINGO; Tomi Järvinen, Kirkon ulkomaanapu; Marja Katisko, ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto (ARENE); Elina Lehtomäki, yliopistojen kehitysyhteistyöverkosto (UniPID) (varajäsen: Leena Wahlfors, yliopistojen rehtorineuvosto (UNIFI)).

Vision ja sen mukaisten tavoitteiden toimeenpanemiseksi työryhmä on laatinut ryhmän suosituksia. Työryhmä on konsultoinut keskeisiä toimijoita ja järjestänyt sidosryhmätapaamisen vision, tavoitteiden ja keskeisten toimipiteiden täsmentämiseksi.

Koulutus kehitysyhteistyön ja -politiikan kärkitavoitteeksi

VISIO: Suomi osallistuu pitkäjänteisesti maailmanlaajuisen oppimisen kriisin ratkaisemiseen nostamalla koulutussektorin painopisteeksi kehitysyhteistyössä ja -politiikassa. Kehitysyhteistyön rahoitusta ja resursseja lisätään merkittävästi opetussektorille. Myös muita kansallisia toimenpiteitä ja resursseja on kohdennettava tähän tarkoitukseen. Yhteistyötä alan eri toimijoiden välillä Suomessa tuetaan ja yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen ja kehitysrahoituslaitosten kanssa vahvistetaan.

Suomen tulee kasvattaa panostaan YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030:n koulutustavoitteen (SDG 4) edistämiseksi ja globaalin oppimisen kriisin ratkaisemiseen pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti.

Vaikka vuosituhattavoitteiden avulla on nostettu huomattavasti koulua käyvien lasten osuutta, monissa maissa koulujärjestelmä ei tuota edes minimitason oppimistuloksia. UNESCO on nimennyt tilanteen maailmanlaajuiseksi oppimisen kriisiksi.

Elokuussa 2018 valmistunut selvitys *Stepping Up Finland's Global Role in Education* suosittaa Suomen kansainvälisen roolin vahvistamista ja panostuksen lisäämistä kehitysmaiden oppimisen kriisin ratkaisemiseen.

Selvityksen suositusten perusteella ja niiden pohjalta toimenpide-ehdotuksia laatimaan asetettu työryhmä esittää, että Suomi asettaa koulutuksen kehitysyhteistyön ja -politiikan kärkitavoitteeksi ja vahvistaa samalla vuoropuhelua ja yhteistyötä eri hallinnonalojen ja toimijoiden välillä. Näitä ovat korkeakoulut ja tiedeyhteisö, oppilaitokset sekä kansalaisyhteiskunnan ja yksityissektorin toimijat.

Suomi tunnetaan kansainvälisesti vahvana koulutusmaana ja Suomen opetus- ja koulutusjärjestelmä kiinnostaa maailmanlaajuisesti.

Suomeen kohdistuvat kansainväliset odotukset ovat sekä mahdollisuus että velvollisuus, ja perustuvat Suomen oman koulutusjärjestelmän vahvuuksille. Näitä ovat etenkin elinikäisen oppimisen jatkumo ja opiskelijalähtöisyys.

Menestyksemme taustalta löytyy kokonaisuus, joka kattaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä ammatillisen ja korkeakoulutuksen. Maailmalla kiinnostusta ovat herättäneet muun muassa opetus-suunnitelmatyö, opettajankoulutus, oppimisympäristöjen kehittäminen, ratkaisut erityistä tukea tarvitsevien osalta sekä laadunhallintaan ja koulutusjärjestelmän uudistamiseen liittyvä osaaminen. Lähtökohtanamme on luoda tasa-arvoiset lähtökohdat kaikille kansalaisille, ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja akateeminen vapaus. Kehitysyhteistyössä arvomme näkyvät esimerkiksi inklusiivisen ja äidinkielen opetuksen painotuksena.

Suomen tulee vahvistaa edellytyksiään tarjota kansainvälisesti kysyttyä koulutusjärjestelmän kehittämiseen liittyvää osaamistaan entistä strategisemmin. Tämä merkitsee selkeän ja dynaamisen avunantajaprofiilin vahvistamista. Samalla myös kokonaisuumaakuva vahvistuu.

Tavoitteen saavuttamiseksi on lisättävä alan suomalaisten toimijoiden välistä yhteistyötä ja kasvatettava opetussektorin kehitysyhteistyön määrärahoja ja resursseja, sekä kohdennettava muita kansallisia toimenpiteitä ja resursseja tähän tarkoitukseen.

Suomesta on tultava entistä näkyvämpi toimija merkittävimmissä monenkeskisissä järjestöissä ja rahastoissa sekä muilla kansainvälisillä foorumeilla, joissa koulutukseen liittyviä globaaleja haasteita käsitellään. Suomalaisten asiantuntijoiden määrää ja kapasiteettia on vahvistettava, muun muassa kehittämällä koulutusalan kehitysyhteistyöosaamista sekä asettamalla suomalaisia asiantuntijoita alan kansainvälisiin tehtäviin.

Myös Suomen humanitaarisessa avussa tulee huomioida koulutuksen merkitys entistä vahvemmin. Kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun välistä yhteyttä ja johdonmukaisuutta vahvistetaan koulutukseen liittyvissä kysymyksissä.

Kumppanuus Afrikan kanssa on jatkossakin Suomelle kehitysyhteistyön prioriteetti ja ulkopoliittikan kasvava painopistealue, ottaen huomioon maanosan kehityksen laajan merkityksen ja mahdollisuudet. Siellä myös oppimisen kriisin tarpeet ovat suurimmat ja mahdollisuudet yhteistyöhön monipuoliset. Koulutusviennin näkökulmasta myös muut kehittyvät maat, erityisesti Kaakkois-Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa, tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia.

Tausta

Suomen kehityspolitiikan perimmäisenä tavoitteena ovat laajat yhteiskunnalliset vaikutukset ja maailmanlaajuinen kestävä kehitys. Kehityspolitiikan perustana on YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelma kestävän kehityksen saavuttamiseksi. Yhtenä neljästä painopistealueesta Suomen kehityspolitiikassa on toimivien yhteiskuntien tukeminen, johon sisältyy tavoite laadukkaasta koulutuksesta kaikille. YK:n kestävän kehityksen tavoite 4 (Taata kaikille avoin, tasa-arvoinen ja laadukas koulutus sekä elinikäiset oppimismahdollisuudet) viitoittaa Suomen työtä tällä sektorilla. Suomi näkee tavoite 4:n saavuttamisen olennaisena kaikkien muiden kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle.

Suomi on opetusalan kahdenvälisessä kehitysyhteistyössä keskittynyt perusopetukseen ja koulutuksen laadun parantamiseen pääasiassa kumppanimaiden – Mosambikin, Etiopian, Nepalin, Palestiinalaisalueen, Afganistanin ja Myanmarin – kansallisten opetussektorin kehittämisohjelmien kautta. Tällä tavoin Suomi on voinut vaikuttaa opetusalan rakenteisiin ja suuriin kokonaisuuksiin, kuten opetussuunnitelmiin, opetushallinnon kehittämiseen sekä vähemmistöt ja erityistä tukea vaativat huomioivaan koulutuspolitiikkaan. Suomella on maailmanlaajuisesti vahva maine ja hyviä käytäntöjä, mutta viime vuosina teema ei ole noussut pääprioriteettien joukkoon Suomen kehityspolitiikan tavoitteenasettelussa eikä rahoituksessa.

Työryhmän näkemys

Työryhmä katsoo, että Suomella on sekä mahdollisuus hyödyntää myönteistä mainettaan ja vankkaa koulutussektorin osaamistaan, että velvollisuus tukea kehitysmaiden koulutusjärjestelmien toimivuutta osana laajempaa kehityspoliittista tavoitettaan demokraattisten ja toimivien yhteiskuntien vahvistamisesta. Lisäämällä panostustaan kehitysmaiden tarpeiden mukaiseen koulutushaasteiden ratkaisemiseen Suomi voi paitsi osaltaan vastata oppimisen kriisiin, myös vahvistaa maakuvaansa, lisätä alan kansainvälistä osaamistaan ja tukea koulutusvientiponnisteluja.

Kokonaisvaltainen näkökulma tukee Suomen vahvempaa osallistumista myös järjestelmätason kehittämiseen. Koulutusalan kehitysyhteistyön laajassa kokonaisuudessa huomioidaan kaikkien mahdollisten rahoituskanavien ja suomalaistoimijoiden kirjo samalla kun vahvistetaan eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

Oppimisen kriisiin vastaamisessa tulee ottaa huomioon kaikki koulutuksen tasot, varhaiskasvatuksesta jatkuvan oppimisen polkuja luoden, aina korkea-koulutukseen asti.

Suomen pitkäjänteistä ja menestyksekkästä kehitysyhteistyötä perusopetuksen parissa tulee jatkaa, keskittyen etenkin oppimista ja koulutuksen laatua lisääviin ratkaisuihin, opettajista oppimisympäristöihin, ja koko järjestelmän kehittämiseen. Erityistä huomiota on

kiinnitettävä ammatilliseen koulutukseen, jolla voidaan vastata työelämän tarpeisiin. Non-formaalialla ja informaalia oppimista osana elinikäisen oppimisen jatkumoa ei tule unohtaa. Oppimisympäristö on myös osa kokonaisuutta.

Suomen kansainvälisen roolin kasvattamisessa tuleekin tarkastella koulutusta laajempaan kokonaisuuteen, jolla on vahvoja yhtymäkohtia työllistymiseen ja yhteiskunnalliseen vakauteen, varsinkin nopeasti kasvavan nuoren väestön maissa, sekä talouskehitykseen. Koulutukseen panostamalla Suomi vastaa globaaleihin haasteisiin, kuten humanitaarisiin kriiseihin ja esimerkiksi ilmastonmuutoksen tai taloudellisten olosuhteiden aiheuttamaan siirtolaisuuteen, ja edistää kestävästä kehityksen tavoitteiden toteutumista.

Joka neljäs lapsi ja nuori asuu konflikteista kärsivissä maissa. Heistä joka kolmas ei ole koulussa. Tytöt ja haavoittuvassa asemassa olevat jäävät useimmin koulun ulkopuolelle, mutta myös pojat konfliktialueilla kuuluvat riskiryhmään. Katkennut opintopolku heikentää nuorten mahdollisuuksia suorittaa perusopinnot loppuun, siirtyä jatko-opintoihin ja hankkia työllistymiseen tarvittavat tiedot ja taidot. Koulutusmahdollisuuksiin humanitaarisissa kriiseissä on tärkeä panostaa.

Suomen roolin vahvistaminen edellyttää strategisen yhteistyön kehittämistä kehitysyhteistyön toimijoiden parissa, mukaan lukien alan viranomaisistahojen sekä korkeakoulutuksen ja tutkimuksen, oppilaitosten, kansalaisjärjestöjen, yksityisen koulutusviennin ja koulutusteknologiayritysten välillä.

Jotta Suomen työ kehittyvien maiden kapasiteetin vahvistamiseksi on mahdollisimman vaikuttavaa, tulee huolehtia strategisesta yhteistyöstä kehitysyhteistyön ja opetushallinnon välillä. Lisäksi tulee vahvistaa yhteyksiä opetusalan kansainvälisiin toimijoihin.

Suomen vaikuttavuuden kasvattaminen monenkeskisessä yhteistyössä vaatii aktiivisempaa osallistumista opetusalan monenkeskisillä foorumeilla sekä johdonmukaisia ja strategisia vaikuttamissuunnitelmia alalla toimivien YK-järjestöjen ja kehityspankkien suuntaan. Suomi painottaa pohjoismaisen hyvinvoinnin perustalla olevaa yhteiskuntamallia, joka perustuu hallinnon, elinkeinoelämän sekä kansalaisjärjestöjen yhteistyöhön.

Toimenpiteet

Työryhmä esittää seuraavia toimenpiteitä pitkäjänteisen, tavoitteellisen tuloksen saavuttamiseksi:

Koulutus asetetaan selkeäksi painopisteeksi kehitysyhteistyössä ja -politiikassa. Kohdennetaan lisää määrärahoja alan kehitysyhteistyöhön.

Alla esitettyjen suositusten toimeenpano edellyttää kehitysyhteistyön kokonaisrahoituksen kasvattamista sekä kehitysyhteistyömäärärahojen aikaisempaa merkittävästi suuremman osuuden kohdentamista koulutukseen, riittävät henkilöresurssit turvaten. Tämän lisäksi tarvitaan muiden kansallisten toimenpiteiden ja resurssien kohdentamista tavoitteen toteuttamiseen.

Kehitysyhteistyövarojen kasvaessa kansalaisjärjestöille suunnattua rahoitusta kasvatetaan, järjestöjen avun kohdentuessa kaikkein haavoittuvimmissa asemissa oleviin ja hauraimpiin ympäristöihin.

Eri avustus- ja yhteistyömuotojen yhteisvaikutus on huomioitava, jotta tavoitteita voidaan edistää kokonaisvaltaisesti. Avunsaajamaiden omistajuutta ja tulosten jalkauttamista on vahvistettava läpi koulutusjärjestelmien, politiikkatasolta käytäntöön.

Työryhmä yhtyy *Stepping Up Finland's Global Role in Education* -selvityksen suositukseen, että koulutusalan kehitysyhteistyön rahoitusta tulee merkittävästi lisätä, tavoitteena sadan miljoonan euron vuositaso vaikuttavuuden varmistamiseksi. (Nykyisellään koulutukseen kohdistuva kehitysyhteistyö-rahoitus on ollut noin 40 – 60 MEUR vuositasolla.)

Kansainvälinen Education Commission on arvioinut, että ulkopuolisen rahoituksen lisääminen globaalin oppimisen kriisin ratkaisemiseksi on noustava tämän hetken noin USD 16 miljardista 89 miljardiin dollariin vuoteen 2030 mennessä, mikäli halutaan saavuttaa kestävä kehityksen tavoite (SDG4). (<https://report.educationcommission.org/finance/>)

Yhteistyön vahvistamiseksi sekä toimenpide-ehdotusten toimeenpanoon ja seurantaan perustetaan ministeriöiden ja muiden koulutusalan toimijoiden ohjausryhmä.

- Ohjausryhmän yhdeksi tehtäväksi annetaan luoda kansallinen pitkän aikavälin tiekartta koulutusalan yhteistyöstä kehitysmaiden kanssa.

Lisätään vaikuttavuutta strategisella lisäpanostuksella alan merkittävimpiin kansainvälisiin toimijoihin, huomioiden kokonaisvaltainen panostus oppimiseen eri järjestöjen ja kehityspankkien kautta.

- Osallistutaan aktiivisesti strategisen tason keskusteluun YK-järjestöjen ja kehityspankkien koulutusalan toiminnan tehostamisesta ja kohdentamisesta. Osallistutaan myös aktiivisesti monenkeskisten järjestöjen ja pankkien maaohjelmien ja maatason koulutusstrategioiden kehittämiseen.

- Luodaan järjestely, jolla voidaan osoittaa kohdennetusti YK-järjestöihin ja kehitysrahoituslaitoksille henkilöresursseja. Jatketaan koulutussektorin painottamista kehitysrahoituslaitoksiin kohdistuvissa rekrytoinneissa. Edistetään myös laajemmin suomalaisten rekrytoitumista koulutusalan asiantuntijatehtäviin keskeisiin järjestöihin.
 - Perustetaan opetusalan asiantuntija-apua kehitysyhteistyöhön ja humanitääriin apuun sekä muihin opetusalan kansainvälisiin tehtäviin tarjoava ohjelma. Asiantuntija-apua tarvitaan sekä maaohjelmien tueksi, että kansainvälisten organisaatioiden tarpeisiin. Kyseinen ohjelma myös valmentaisi ja kouluttaisi alan suomalaisia asiantuntijoita kehitysmatehtäviin.
- Edistetään suomalaistoimijoiden, mukaan lukien koulutusvientiyriyten, mahdollisuuksia osallistua kansainvälisten rahoittajien – etenkin YK-toimijoiden, kehitysrahoituslaitosten ja EU:n komission – hankkeisiin osana Team Finland -työtä.
- Varmistetaan riittävä rahoitus UNESCO:lle ja UNICEF:ille, sekä Global Partnership for Education (GPE) -rahastolle, jotta tuetaan järjestöjen tuloksellisuutta sekä Suomen vaikuttavuutta alan merkittävimmässä järjestöissä.
 - UNESCO:n vapaaehtoisrahoitus tulee palauttaa vähintään aiemmalle tasolle (2 MEUR/vuosi). Lisäksi tulee harkita kohdennettuja panostuksia Suomelle tärkeisiin UNESCO:n toimielimiin. Hyödynnetään UNESCO:n hallintoneuvoston jäsenyyttä 2017 -2021.
 - Suomen rahoitus UNICEF:ille tulisi palauttaa entiselle tasolleen (20 MEUR/vuosi) ja vahvistaa samalla vaikutusmahdollisuuksia järjestön opetussektorin toiminnassa ja politiikassa.
 - Global Partnership for Education (GPE) -rahastolle, joka on alan merkittävin rahasto, tulee varmistaa riittävä rahoitus (vähintään 5 MEUR/vuosi), jotta Suomi voi osallistua aktiivisesti rahaston politiikka- ja varainmyönnön ohjaukseen. Samalla tulee hakeutua GPE:n työryhmien jäseneksi vaikuttamisen mahdollistamiseksi rahaston sisällä. Panos GPE-rahastoon vahvistaisi ja täydentäisi myös Suomen tukea Maailmanpankin koulutussektorin toimintaa kohtaan, koska Maailmanpankki toimeenpanee 60–70 prosenttia GPE-hankkeista.
- Lisäksi tulee varata rahoitusta myös muihin kansainvälisiin aloitteisiin, kuten humanitaarisen avun aloite ”Education Cannot Wait”.

- Tavoitteena on, että koulutussektori vahvistuu Aasian kehityspankissa AsDB:ssä toiminnassa. Suomi sekondeeraa vuonna 2019 AsDB:hen opetusalan asiantuntijan edistämään pankin hanketoimintaa tällä sektorilla.
- Kokonaisvaltainen vaikuttaminen merkitsee myös oppimisympäristöjen ja laajemman yhteiskunnallisen tilanteen huomioimista osana oppimisen kriisin syytä. Tästä johtuen kehityspolitiikassa otetaan huomioon koulutussektorin panostuksen yhtymäkohdat myös muihin toimijoihin, kuten esimerkiksi WFP, ILO ja UN Women.

Vahvistetaan vaikuttamista EU:n sisällä.

- Vahvistetaan kansallista EU-koordinaatiota hallinnonalojen välillä.
- Vahvistetaan vaikuttamista EU:n instituutioissa, erityisesti komission kehitysyhteistyöosastolla DEVCO:ssa. Harkitaan ministeriöiden välisenä yhteistyönä koulutusalan kansallisen asiantuntijan tarjoamista komissioon.
- Parannetaan suomalaisten järjestöjen ja yritysten sekä muiden toimijoiden mahdollisuuksia osallistua komission tarjouskilpailuihin lisäämällä oikea-aikaista tiedonvälitystä niistä, ja kannustamalla suomalaisia toimijoita aktiivisesti osallistumaan EU:n hankkeisiin. Tuetaan koulutusalan toimijoita EU-hankkeiden tarjousten valmistelussa soveltuvin osin.

Vahvistetaan suomalaisten koulutusasiantuntijoiden omaa osaamista monitoimijayhteistyönä.

Tavoitteena on, että alan asiantuntijat kykenevät entistä tuloksellisemmin ja vaikuttavammin toimimaan kansainvälisissä ympäristöissä, sekä kehitysyhteistyö- että koulutusvientihankkeissa (hankekilpailutukset).

Samoin vahvistetaan jo kehitysyhteistyössä ja kansainvälisissä järjestöissä toimivien/lähetettävien henkilöiden osaamista suomalaisesta koulutuspolitiikasta kokonaisuutena. Vaikuttavuuden lisäämisen kannalta on tärkeää, että Suomen viestit eri kansainvälisissä yhteyksissä ovat yhtenevät ja ajantasaiset.

Kansainvälisiin tehtäviin pätevyityneiden koulutusalan henkilöresurssien vahvistamisen keinovalikoimaan kuuluu

- korkeakoulu- ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kehitysmaissa tapahtuvan harjoittelun lisääminen, joka voidaan toteuttaa Opetushallituksen koordinoiman harjoitteluohjelman kautta,
- harjoittelupaikkojen hyödyntäminen eri kansainvälisissä järjestöissä sekä

- sekondeerattujen asiantuntijoiden, YK:n Junior Professional Officer (JPO) -järjestelmään ja UNV-vapaaehtoisohjelmaan osallistuvien kohdennettu lisääminen. Esitetään opetusalan painottamista JPO-valinnoissa.
- Lisätään koulutusalan kehittämistehtäviin ja -hankkeisiin harjoittelupaikkoja ja vapaaehtoispaikkoja (muun muassa Opettajat ilman rajoja) ja niiden rahoitusta.
- Kehitysyhteistyönäkökulman sekä koulutusalan kansainvälisen kehityksen asioiden sisällyttämistä opettajakoulutukseen ja opettajien täydennyskoulutukseen osana globaalikasvatusta selvitetään korkeakoulujen, järjestöjen ja yksityisten toimijoiden kanssa.
- Verkotetaan maailmalla Suomen edustustoissa ja lähetettyinä toimivat koulutusalan asiantuntijat ja tarjotaan heille ajantasaista tietoa Suomen koulutuspolitiikasta ja reformeista sekä koulutuspalveluista. Lisätään verkoston vuorovaikutusta yritys- ja kansalaisjärjestökentän kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriö järjestää perehdytyskurssin lähtijöille (olemassa olevaa TFK-perehdytyskurssipakettia hyödyntäen), mukaan lukien osana kehitysyhteistyötehtäviin lähtijöiden valmennusta.
- Resursoidaan korkeakoulut, mukaan lukien UniPID, ja Opetushallitus sekä järjestöt ja yksityiset toimijat tarjoamaan yhteistyössä koulutusalan kehitysyhteistyön täydennyskoulutusta.
- Kehitysyhteistyö- ja kestävän kehityksen osaamista tuetaan myös kansalaisjärjestöjen hanke- ja globaalikasvatusrahoituksella. Kasvatetaan rahoitusta, jolla edistetään järjestöjen tarjoamia mahdollisuuksia edistää sisällöllistä ja pedagogista osaamista kestävän kehityksen tavoitteiden edistämisestä (esimerkiksi Opetushallituksen rahoittama ja Fingon koordinoima Transformer 2030).
- Lisäksi tarkastellaan, millä tavoin voidaan tarjota matalan kynnyksen mahdollisuuksia kehitysyhteistyökokemuksen hankkimiseen.

Vahvistetaan kasvatus- ja koulutusalan kehitystutkimuksen tilaa ja yhteistyötä kumppanimaiden kanssa.

- Käynnistetään Suomen Akatemian johdolla tutkimusohjelma, joka keskittyy maailman laajuisen oppimisen kriisin ratkaisuihin. Tutkimusohjelman tavoitteena on kehittyvien maiden kapasiteetin vahvistaminen tutkimuksellisten yhteishankkeiden ja akateemisen liikkuvuuden kautta.

- Kannustetaan korkeakouluja suunnittelemaan ja toteuttamaan koulutusalan tutkimusta yhteistyössä kehitysmaiden kumppanien kanssa. Tutkimukseen otetaan mukaan opiskelijoita tekemään harjoittelua.
- Tutkimustietoa hyödynnetään määrätietoisesti koulutuksen ja opetuksen kehittämisessä. Tuetaan oppimista, opetusta ja koulutusta tarkastelevan tutkimustiedon koontia, analysointia ja ydinviestien välittämistä kehitysyhteistyön toimijoille.

Vahvistetaan eri hallinnonalojen välistä yhteistyötä.

- Lisätään yhteistyötä, strategista suunnittelua ja tiedonkulkua edustustojen, ulkoministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen välillä. Lisätään kansainvälistä vaikuttavuutta ja toiminnan tehokkuutta yhdistämällä eri toimijoiden käytössä olevia instrumentteja ja toimintaväyliä.
- Vahvistetaan tiedonvälitystä hallinnonalojen välillä sekä yksityissektorille hyödyntäen Team Finland -verkostoa ja TF-välineitä. Kannustetaan TF-palvelumallin mukaisesti Suomen edustustoja entistä vahvemmin tuottamaan tietoa ja etsimään mahdollisuuksia suomalaisille alan toimijoille osallistua kohdemaan koulutusalan hankkeisiin, painopisteen ollessa niissä maissa, joissa on saatavilla kansainvälistä koulutusalan rahoitusta, ja/tai joissa Suomella on erityistä kiinnostusta ja toimintamahdollisuudet. Erityistä huomioita tulee kiinnittää paikalliseen yhteistyöhön EU-delegaatioiden kanssa.
- Vahvistetaan Suomen edustustoissa ulkomailla toimivien erityisasiantuntijoiden ja Team Finland Knowledge -verkoston välisiä yhteyksiä.
- Vahvistetaan Team Finland -verkoston, mukaan lukien Business Finlandin, kykyä seurata ja tiedottaa valmistelussa olevista koulutusalan hankekilpailutuksista.

Kehitetään kehitysyhteistyön monitoimijayhteistyöhön kannustavia

rahoitusinstrumentteja ja uudenlaisia kumppanuuksia. Mahdollistetaan suomalaisten koulutusalan yritysten suurempi panos kehitysyhteistyössä, kunnioittaen paikallista omistajuutta, osaamista ja tarvetta.

- Kokeillaan ennakkoluulottomasti parhaimpiin käytäntöihin perustuvia uusia kumppanuuksia ja rahoitusmalleja julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyön mahdollistamiseksi.
- Mahdollistetaan kansalaisjärjestöjen, korkeakoulujen, oppilaitosten ja yksityissektorin yhteishankkeet sekä uusien oppimisympäristöjen pilotit, esimerkiksi

kehittämällä ICI-instrumenttia tai avaamalla temaattiset haut toimijoiden yhteishankkeisiin. Yhtenä tavoitteena on kevytrakenteinen rahoitusmalli koulutuksellisen kehitysyhteistyön pilottihankkeiden toteuttamiseen ja referenssien saamiseksi suomalaisille koulutusalan toimijoille.

- Kehitetään yksityissektorin instrumenttien (Finnfund, Public Sector Investment Facility PIF, Finnpartnership, BEAM) tunnettuutta, toimivuutta ja synergioita. Strategisena tavoitteena on suomalaisen koulutusalan osaamisen ja osaajien täysimääräinen hyödyntäminen ja yhteistyöpotentiaalin kasvattaminen globaalin oppimisen kriisin ratkaisemisessa. Kehitetään toimintatapoja niin, että monitoimija-yhteishankkeet ja oppimisympäristön pilotit ovat mahdollisia myös edellä mainittujen instrumenttien kautta.
- Vipuvaikutuksen varmistamiseksi rahoituksen tulee olla joustavaa ja oikea-aikaista. Tämä on tärkeää myös referenssien saamiseksi koulutusalan toimijoille kansainvälisissä kilpailutuksissa. Lisätään pienimuotoista siemenrahoitusta esimerkiksi palauttamalla Finnpartnershipin pilottihankkeisiin tarkoitettu rahoitus.
- Selvitetään mahdollisuudet hyödyntää vaikuttavuusinvestointimallien (social impact bond) mukaista konseptia kehitysyhteistyön ympäristöissä. Vaikuttavuusinvestointimalli tarjoaa työkalun vaikuttavien ratkaisujen hankkimiseen, mahdollistaen tulosten pitkäjänteisen rakentamisen.

Hyödynnetään ennakkoluulottomasti koulutusalan verkko-oppimis-ympäristöjä ja muita suomalaisia koulutusalan innovaatioita, eri toimintaympäristöihin soveltaen.

- Tavoitellaan suomalaisten digitaalisten ja teknologiaratkaisujen avulla kehitysyhteistyölle merkittävästi laajempaa vaikuttavuutta ja pysyvästi parempia oppimistuloksia kohdemaissa. Pilottihankkeiden avulla kehitetään ja testataan sovellusten kustannustehokkuutta ja toimivuutta erilaisissa olosuhteissa kehitysmaissa ja esimerkiksi humanitaaristen kriisien yhteydessä.
- Yhteistyössä kehitysmaiden toimijoiden kanssa hyödynnetään tietoteknologiaa sekä pilotoidaan tarpeiden mukaisia, toiminta-ympäristöihin ja paikalliskulttuureihin soveltuvia koulutuksia. Sitoudutaan kansainvälisesti sovittuihin digitaalisiin periaatteisiin ja kiinnitetään huomiota digitaalisuuden ja pedagogisten parhaiden käytäntöjen väliseen vuorovaikutukseen.
- Luodaan toimiva yhteistyömalli Suomeen perustetun YK:n teknologia- ja innovaatiolaboratorion (UNTIL) kanssa soveltuvan teknologian kehittämiseksi ja testaamiseksi.

Vahvistetaan Suomen profiilia ammatillisen koulutuksen kehittäjänä, erityisesti nopeasti kasvavan nuoren väestön kehitysmaissa, muistaen myös aikuisväestön jatkuvan oppimisen tarve.

- Pilotoidaan ammatillisen koulutuksen sekä jatkuvan oppimisen innovatiivisia ratkaisuja, tavoitteena saada aikaan mahdollisimman laajaa vaikuttavuutta kiinnostavalla, motivoivalla ja työelämälähtöisellä tavalla.
- Osana Suomen maakuvatyötä nostetaan aktiivisesti esille ammatillisen koulutuksen kysymyksiä kansainvälisissä järjestöissä ja kansainvälisillä foorumeilla.
- Teetetään ammatilliseen koulutukseen keskittyvä jatkoselvitys täydentämään *Stepping Up Finland's Global Role in Education* -raporttia.

Tavoitteiden saavuttamiseksi tehostetaan koulutusalan kehitysyhteistyön tilastointia, seuranta ja vaikuttavuuden arviointia.